فرهیختگان
@farhikhtegandaily
WWW.FDN.IR

یک کشور خانه خالی

ایران بیش از ۲ میلیون و پانصد هزار خانه خالی دارد یعنی حدودا معادل ۱۰ میلیون نفر از جمعیت کشور

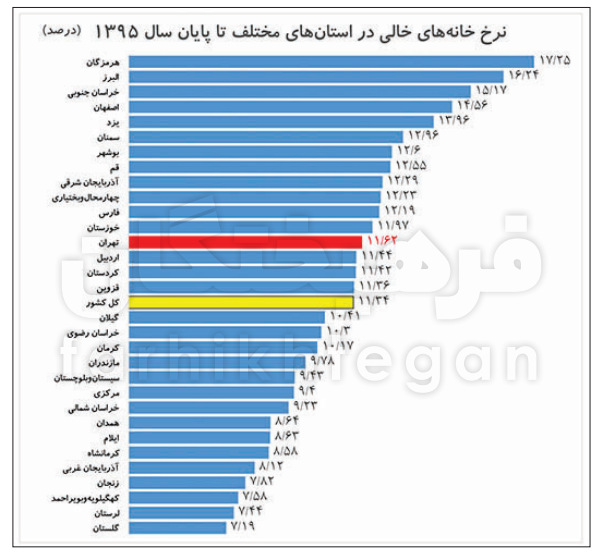

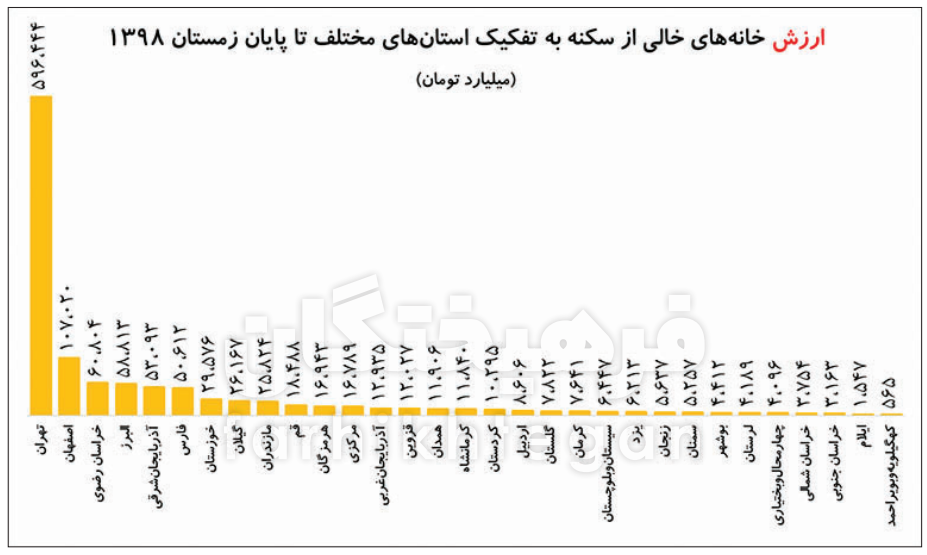

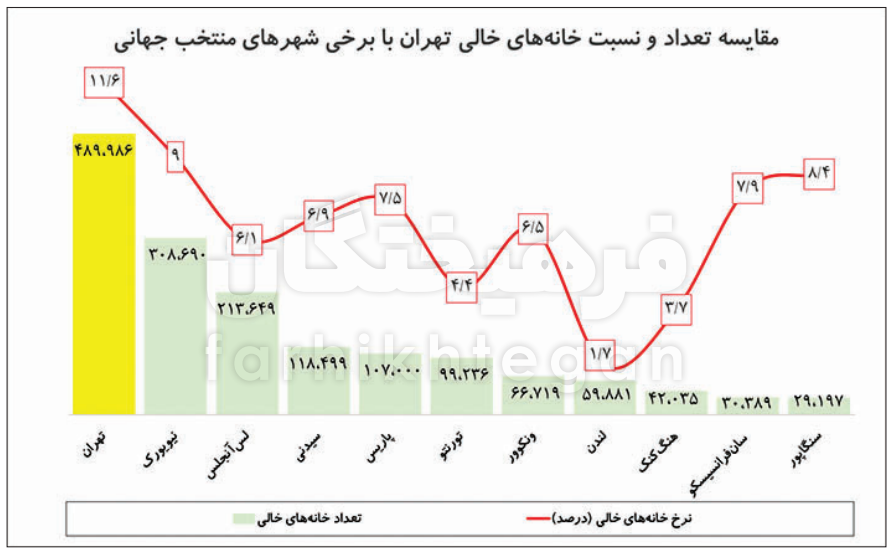

مهدی عبداللهی
دبیر گروه اقتصاد

این روزها قیمت‌ها در بازار مسکن سر به فلک کشیده است، به‌طوری که بررسی‌های آماری نشان می‌دهد فقط طی خردادماه در تهران هر مترمربع واحد مسکونی به‌طور میانگین دو میلیون تومان افزایش قیمت داشته است. همچنین برای فهم درشتی اعداد و ارقام در بخش مسکن تصور کنیم طی سه سال اخیر میانگین قیمت مسکن در شهر تهران با افزایش ۳۱۶ درصدی مواجه شده و قیمت یک واحد ۶۰ متری به‌طور میانگین ۸۷۰ میلیون تومان افزایش یافته است. این افزایش قیمت‌ها از سویی با توجه به اینکه بین ۳۶ تا ۴۶ درصد از هزینه سبد معیشت خانوار در شهرهای مختلف کشور صرف مسکن می‌شود و از سوی دیگر اجاره‌بها نیز مطابق افزایش قیمت در بازار مسکن تنظیم می‌شود، فشار سنگینی را بر خانوارها وارد کرده است. در سطح جهان برای کنترل افزایش بی‌رویه و بی‌منطق قیمت‌ها از طریق سوداگری، تحقق اهداف بخش مسکن و تخصیص بهینه منابع و بهبود اهداف توزیع درآمد، ابزار مالیاتی متناسب با آن به کار گرفته می‌شود. این ابزارها شامل مالیات بر عایدی سرمایه(CGT)، مالیات بر ارزش زمین(LVT)، مالیات بر واحدهای مسکونی خالی(VHT) و مالیات بر خرید املاک گرانقیمت(SDLT) است. در ایران با بی‌توجهی دولت‌ها به ساختار تنظیم‌گری مالیات در حوزه مسکن، مسکن از نیاز ضروری و مصرفی خانوار به محل سرمایه‌گذاری تغییر ماهیت داده است؛ به‌طوری که سهم تقاضای سرمایه‌ای از کل تقاضای مسکن از حدود ۲۰ درصد در دهه ۶۰ به حدود ۷۰ درصد در سال‌های اخیر رسیده است.

در همین راستا در سال ۹۴ و پس از اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم، یکی از ابزارهای مالیاتی بخش مسکن برای اولین بار در قوانین مالیاتی کشور گنجانده شد و براساس آن، دولت موظف شد با ایجاد «سامانه ملی املاک و اسکان کشور»؛ در شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، خانه‌های خالی را شناسایی و با یک سال تأخیر از آنها مالیات بگیرد، اما وزارت راه‌وشهرسازی و شخص عباس آخوندی(وزیر سابق) برای چندین سال جلوی این طرح را گرفتند. براین اساس به دلیل عدم راه‌اندازی سامانه ملی املاک و اسکان کشور، اخذ مالیات از خانه‌های خالی تا سال گذشته بلاتکلیف مانده بود تا اینکه کمیسیون تلفیق مجلس دهم موارد قانونی اخذ مالیات از خانه‌های خالی را در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ گنجاند. پس از اصلاحیه شورای نگهبان بر این طرح، مقرر شده مالکانی که بیش از یک خانه خالی در اختیار دارند، مشمول مالیات بر خانه‌های خالی شوند. در بهمن‌ماه سال گذشته سامانه ملی املاک و اسکان کشور نیز به‌عنوان زیرساخت شناسایی خانه‌های خالی طراحی و ایجاد شد. حالا پس از گذشت چند ماه از ایجاد این سامانه، با مباحثی که در زمینه اثرگذاری و مشکلات اجرایی این طرح مطرح شده بود، نمایندگان مجلس یازدهم به‌طور جدی برای حل مساله اخذ مالیات از خانه‌های خالی وارد میدان شده و براساس آنچه در مفاد قانون اصلاح ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم(در حال تصویب در مجلس شورای اسلامی) دیده می‌شود به‌نظر می‌رسد با اجرای طرح جدید مجلسی‌ها، یک تحول اساسی در بخش مسکن از منظر شناسایی تعداد املاک(خالی و دارای سکنه) و همچنین موجودی مسکن، اخذ مالیات و کنترل سوداگری و سفته‌بازی در حال رخ دادن است.

ارزش خانه‌های خالی معادل ۳۸ سال توزیع یارانه معیشتی

براساس گزارش مرکز آمار ایران، تعداد خانه‌های خالی از سکنه در آخرین سرشماری رسمی یعنی سرشماری سال ۱۳۹۵ حدود دو میلیون و ۵۸۷ هزار و ۶۰۷ واحد بوده است. طبق داده‌های آماری مرکز آمار ایران، استان تهران با ۴۸۹ هزار و ۹۸۶ واحد مسکونی خالی در رتبه اول کشور قرار دارد. پس از این استان، اصفهان با ۲۴۲ هزار واحد، خراسان رضوی با ۱۹۴ هزار و ۴۸۰ واحد، فارس با حدود ۱۶۱ هزار واحد، آذربایجان شرقی با ۱۴۳ هزار و ۶۲۷ واحد و البرز با ۱۳۲ هزار و ۴۰۹ واحد، پس از استان تهران به ترتیب در رتبه‌های دوم تا ششم قرار دارند. همچنین استان‌های ایلام، کهگیلویه‌وبویراحمد، خراسان شمالی، چهارمحال‌وبختیاری، سمنان و زنجان به ترتیب با ۱۳ هزار و ۲۹۹ واحد، ۱۳ هزار و ۶۹۲ واحد، ۲۳ هزار واحد، ۲۳ هزار و ۶۳۷ واحد، ۲۶ هزار و ۷۱۳ واحد و ۲۹ هزار و ۵۰۵ واحد به ترتیب ۶ استان با کمترین تعداد خانه‌های خالی هستند.

اما درخصوص ارزش خانه‌های خالی نیز تلفیق داده‌های مختلف مرکز آمار ایران و وزارت راه و شهرسازی نشان می‌دهد مساحت خانه‌های خالی کل کشور حدود ۲۶۳ میلیون و ۱۷۰ هزار و ۵۲۰ متر مربع است که در این گزارش با لحاظ کردن مساحت خانه‌های خالی هر استان و با بهره‌گیری از داده‌های میانگین قیمت مسکن استان‌های مختلف در زمستان ۱۳۹۸ (داده‌های مرکز آمار ایران) رقم ارزش خانه‌های خالی برآورد شده که در نوع خود رقمی بسیار قابل تامل است؛ به‌طوری که داده‌های مذکور نشان می‌دهد تا پایان زمستان سال گذشته که قیمت مسکن در شهرهای مختلف حداقل ۲۶ درصد کمتر از شرایط فعلی بوده، ارزش خانه‌های خالی به بیش از ۱۱۸۸ هزار و ۹۲۶ میلیارد تومان می‌رسد. برای تصور درشتی این رقم کافی است تصور کنیم این رقم معادل بیش از دو برابر رقم بودجه امسال کل کشور و با درنظر گرفتن یارانه بنزینی(یارانه معیشتی) سالانه ۳۱ هزار میلیارد تومانی که به ۶۰ میلیون نفر از جمعیت کشور داده می‌شود، رقم ارزش خانه‌های خالی معادل ۳۸ سال توزیع یارانه بنزینی است. اما درخصوص توزیع استانی نیز، طبق محاسبات با درنظر گرفتن میانگین قیمت واحدهای مسکونی در همه مناطق هر استان، ارزش خانه‌های خالی استان تهران با بیش از ۵۹۶ هزار میلیارد تومان در رتبه اول کشور قرار دارد. پس از این استان، خانه‌های خالی استان اصفهان با ۱۰۷ هزار میلیارد تومان در رتبه دوم، خانه‌های خالی استان خراسان رضوی با ۶۰/۸ هزار میلیارد تومان در رتبه سوم، خانه‌های خالی استان البرز با حدود ۵۸/۸ هزار میلیارد تومان در رتبه چهارم و خانه‌های خالی استان آذربایجان‌شرقی با ۵۳ هزار میلیارد تومان در رتبه پنجم کشور قرار دارند. همچنین استان‌های کهگیلویه‌وبویراحمد، ایلام، خراسان جنوبی، خراسان شمالی و چهارمحال‌وبختیاری نیز به ترتیب با حدود ۵۶۵ میلیارد تومان، ۱۵۴۷ میلیارد تومان، ۳/۲ هزار میلیارد تومان، ۳/۷ هزار میلیارد تومان و چهار هزار میلیارد تومان به ترتیب دارای کمترین خانه‌های خالی به لحاظ قیمت و ارزش کل هستند.

خانه‌های خالی ایران ۲ برابر میانگین جهانی

یکی از موضوعاتی که محل بحث و مناقشه است، میزان تطابق تعداد خانه‌های ایران با استانداردهای جهانی است. موضوع از این قرار است که نمی‌توان تعداد خانه‌های خالی را به صفر رساند، چراکه برخی از خانه‌های خالی به‌واسطه موقعیت مکانی، عدم‌دسترسی به امکانات شهری، بزرگی متراژ، پایین بودن امنیت در آن منطقه، نبود متقاضی و... ممکن است به رقم تمایل سازنده و مالک برای فروش و اجاره، به اجبار خالی از سکنه بماند. از این رو سنجش تعداد خانه‌های خالی با عیار استانداردیا میانگین جهانی آن می‌تواند مشخص کند که سیاست‌های کنترلی و مدیریت تعداد خانه‌ها(همانند ایجاد پایه اخذ مالیات بر خانه‌های خالی) چقدر مبنای منطقی دارد. در این زمینه مطابق استانداردهای جهانی، نسبت خانه‌های خالی بین ۴ تا ۶ درصد از کل واحدهای یک شهر یا کشور است. به عبارت دیگر حداکثر ۴ تا ۶ درصد از خانه‌های هر شهر باید برای مواقع نقل‌وانتقال مسکن یا مهاجرت و تقاضای جدید خالی باقی بماند. با این حال طبق آنچه داده‌های سرشماری رسمی سال ۱۳۹۵ مرکز آمار نشان می‌دهد در سطح کشور(طبق نمودار) نسبت خانه‌های خالی به کل موجودی واحدهای مسکونی حدود ۱۱/۳ درصد است. این میزان در استان هرمزگان با بیش از ۱۷ درصد دارای بیشترین رقم بوده، البرز با ۱۶/۲ درصد در رتبه دوم، خراسان جنوبی با ۱۵ درصد در رتبه سوم، اصفهان با ۱۴/۵ درصد در رتبه چهارم و استان یزد نیز با نزدیک به ۱۴ درصد در رتبه پنجم قرار دارد. همچنین نسبت خانه‌های خالی به کل موجودی واحدهای مسکونی در استان تهران حدود ۱۱/۶ درصد است.

۲۸ درصد خانه‌های متروپل تهران-کرج خالی است

درخصوص استان تهران شاید نسبت خانه‌های خالی به کل موجودی واحدهای مسکونی در مقایسه با استانی همچون هرمزگان کم به نظر برسد، اما همان‌طور که گفته شد، اولا این مقدار دوبرابر میانگین استاندارد جهانی بوده و ثانیا اگر آمار و ارقام نسبت بیش از ۱۶ درصدی خانه‌های خالی استان البرز را که عملا با واحدهای خوابگاهی و شهرهای اقماری خود به‌عنوان ضربه‌گیر و جاذب سرریز جمعیت تهران عمل می‌کند، نیز به این آمار اضافه کنیم، نزدیک به ۲۸ درصد از خانه‌های واقع در دو استان البرز و تهران که به نوعی در اصطلاح شهرسازی و برنامه‌ریزی شهری نیز می‌توان به آنها لقب «مگالاپلیس» یا منطقه کلانشهری و متروپلیتن هم داد، خالی از سکنه است. شایان ذکر است عنوان مگالاپلیس یا منطقه کلانشهری و متروپل از این منظر در این گزارش به کار برده شد که متاسفانه نظام برنامه‌ریزی مسکن در ایران برخلاف نمونه‌های جهانی آن، از الگوهای آمایش سرزمین تبعیت نمی‌کند. اهمیت تبعیت برنامه‌ریزی مسکن از الگوهای برنامه‌ریزی مسکن در این است که می‌توان با درنظر گرفتن الگوی پراکنش جمعیت و فعالیت، فضا را طراحی و بازطراحی کرد، الگوی حمل‌ونقل متناسب با آن را طراحی و ایجاد کرد و مانع فشار تقاضا بر شهر مرکزی و مراکز شهری شد. در این الگو آمدوشد حمل‌ونقل شهری سریع‌السیر از آنجایی که مرکز پیرامونی است، تا حدود زیادی مانع خالی از سکنه ماندن برخی واحدهای مسکونی هم می‌شود. (در این ارتباط می‌توان به خالی ماندن برخی واحدهای مسکونی در شهرهایی همانند پرند در اطراف تهران و سایر شهرها در اطراف دیگر کلانشهرها اشاره کرد)

تهران ۸ برابر لندن خانه خالی دارد

برای مقایسه دقیق‌تر وضعیت خانه‌های خالی تهران، تعداد و نسبت خانه‌های خالی از کل خانه‌های این شهر را با ۱۰ شهر بین‌المللی مقایسه کرده‌ایم که نتایج آن نیز بسیار قابل تامل است. طبق نمودار بالا، درحالی ۱۱/۶ درصد از خانه‌های تهران خالی است که این میزان در لندن ۱/۷ درصد، در نیویورک ۹ درصد، در هنگ کنگ ۳/۷ درصد، در پاریس ۷/۵ درصد، در سنگاپور ۸/۴ درصد، در سیدنی ۶/۹ درصد، در تورنتو ۴/۴ درصد، در ونکوور ۶/۵ درصد، در سان‌فرانسیسکو ۷/۹ درصد و در لس‌آنجلس نیز این میزان ۶/۱ درصد است. در این میان نکته قابل توجه این است که شهر لندن با جمعیتی نزدیک به جمعیت تهران یعنی ۹ میلیون نفر، درحالی کمتر از ۶۰ هزار واحد مسکونی خالی از سکنه دارد که این رقم برای استان تهران حدود ۴۹۰ هزار واحد مسکونی است که به‌نظر می‌رسد عمده آنها در شهر تهران متمرکز شده است. به‌عبارتی تهران در قیاس با شهری همچون لندن، ۸ برابر این شهر خانه خالی از سکنه دارد.

منطقه ۲۲ تهران برای ۳۰۰ هزار نفر مسکن خالی دارد

گرچه پراکنش مکانی واحدهای خالی از سکنه در شهرهای مختلف هنوز مشخص نیست و سامانه املاک و اسکان کشور نیز چند ماهی است که شروع به کار کرده و خروجی‌های آن هنوز در اختیار عموم قرار داده نشده، اما بررسی‌ها نشان می‌دهد برخی داده‌هایی که شهرداری‌ها در اختیار دارند، به‌خوبی می‌تواند پراکنش جغرافیایی خانه‌های خالی را مشخص سازد. برای مثال طبق داده‌های مرکز آمار ایران، در سرشماری سال ۱۳۹۵ منطقه ۲۲ شهر تهران ۱۷۶ هزار و ۳۴۷ نفر جمعیت داشته است. همچنین طبق داده‌های آماری شهرداری تهران، تا پایان سال ۱۳۹۶ تعداد واحدهای مسکونی این منطقه با احتساب واحدهای دارای پروانه ساختمانی(دارای پایان کار یا درحال ساخت) ۱۵۸ هزار و ۵۷۵ واحد بوده است. به عبارتی دیگر، بررسی تطبیقی نتایج آمارهای جمعیت و تعداد موجودی مسکن(با لحاظ پروانه‌های ساختمانی منطقه) نشان می‌دهد ۴۷۵ هزار نفر ظرفیت جمعیت‌پذیری در منطقه ۲۲ وجود دارد. لذا با استناد به آمار اخیر و با درنظر گرفتن سکونت ۱۷۶ هزار و ۳۴۷ نفر در این منطقه، تعداد واحدهای مسکونی به‌اندازه ۳۰۰ هزار نفر جمعیت در منطقه ۲۲ خالی از سکنه است. اینکه این مقدار جمعیت‌پذیری شامل چه تعداد واحد مسکونی است را می‌توان از شاخص بعد خانوار کمک گرفت. در این صورت با فرض وجود ظرفیت‌پذیری برای ۳۰۰ هزار نفر جمعیت و بعد خانوار ۳/۲ نفری، بیش از ۹۰ هزار واحد مسکونی(البته با احتساب آمار پروانه‌های ساختمانی تا پایان سال ۱۳۹۶) در این منطقه خالی از سکنه است.

جریمه سنگین در انتظار خانه‌های خالی

درخصوص مشمولان و نحوه اخذ مالیات از خانه‌های خالی نیز طبق ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم، هر واحد مسکونی که از سال ۹۵ خالی از سکنه بوده، در سال اول مشمول مالیات نیست و از سال دوم به بعد به آن مالیات تعلق می‌گیرد و تا زمانی که خالی بماند، مالیات از این واحد مسکونی دریافت می‌شود. بدین شکل که براساس ماده ۵۴ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۹۴، خانه خالی از سکنه در سال اول مشمول مالیات نیست، اما در سال دوم به میزان ۵۰ درصد «ارزش اجاری ملک» مشمول مالیات می‌شود. سال سوم ۱۰۰ درصد و از سال چهارم به بعد سالانه ۱/۵ برابر ارزش اجاری ملک از مالک به‌عنوان مالیات دریافت می‌شود. برای مثال هر واحد مسکونی بیش از یک سال خالی از سکنه و بلااستفاده بماند، در سال اول مشمول این مالیات نیست، در سال دوم اگر ارزش اجاری ملکی ماهانه دو میلیون تومان باشد، طی ۱۲ ماه این ارزش اجاری ملک ۲۴ میلیون تومان خواهد بود که بر این اساس مالک باید ۱۲ میلیون تومان مالیات به دولت بدهد. اگر این وضعیت به سال سوم برسد، باید ۲۴ میلیون و درصورتی که در سال چهارم هم خالی باشد، این رقم به سالانه ۳۶ میلیون تومان خواهد رسید.

اما وضعیت گفته‌شده مربوط به قبل از قانون اصلاح ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم است که روز یکشنبه ۲۲ تیرماه امسال دو فوریت آن در مجلس یازدهم به تصویب رسیده است. بر این اساس با نهایی شدن طرح جدید مجلس، طبق اصلاحیه ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم، از این پس واحدهای مسکونی واقع در شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت که به استناد سامانه ملی املاک و اسکان کشور (موضوع تبصره ۷ ماده ۱۶۹ مکرر این قانون) خانه خالی شناسایی شوند، چنانچه بیش از ۱۲ ماه از پایان عملیات ساخت (برای واحدهای نوساز) یا بیش از ۶ ماه از آخرین نقل‌وانتقال یا آخرین زمان سکونت (برای واحدهای غیرنوساز) گذشته باشد، در سال نخست مشمول مالیاتی به ازای هر ماه دوبرابر ارزش اجاری ماهانه ملک می‌شود که این مالیات در سال‌های بعد، ۵۰ درصد بیش از سال قبل خواهد بود. این مالیات از سال دوم اجرا، مشمول تمام شهرها خواهد شد. همچنین طبق تبصره ۱۰ طرح جدید مجلس یازدهم، سازمان امور مالیاتی کشور موظف است مطابق فصل هشتم این قانون مالیات متعلقه را به مالک واحد مذکور ابلاغ کند. مالک واحد خالی مکلف است تا سه ماه پس از ابلاغ، مالیات متعلقه را به‌نحوی که سازمان امور مالیاتی تعیین می‌کند، پرداخت کند. تاخیر در پرداخت مالیات، ماهانه مشمول جریمه ۴ درصد مالیات متعلقه خواهد بود.

یک تحول بی‌سابقه در شناسایی املاک

در مباحث قبلی گفته شد که به‌رغم گذشت ۵ سال از تصویب قانون برای راه‌اندازی و تکمیل سامانه ملی املاک و اسکان کشور، هنوز اطلاعات سکونت‌گاهی (اعم از مالکیت و اجاره و...) برای اکثر خانوارهای کشور در سامانه فوق ثبت نشده است. در همین راستا پس از فشار افکار عمومی، ۲۹ بهمن ۱۳۹۸ بود که سامانه املاک و اسکان راه‌اندازی شد، اما مشکل شناسایی خانه‌های خالی فقط با تکمیل سامانه مذکور حل نمی‌شد، چراکه لازم بود اطلاعات توسط دستگاه‌های اجرایی به اشتراک گذاشته شود که این اقدام تاکنون صورت نگرفته است. بر این اساس یکی از روش‌های شناسایی خانه‌های خالی، اشتراک اطلاعات دستگاه‌های اجرایی شامل اطلاعات اشتراک آب، برق، گاز، تلفن و... است. در این خصوص برخی مواردی را مطرح کرده‌اند که ممکن است عده‌ای از مالکان خانه‌های خالی را با ترفندهایی همچون روشن کردن چراغ‌ها برای کار کردن کنتور و... مانع شناسایی درست تعداد خانه‌های خالی شوند.

کارشناسان می‌گویند اگر دیتاهای دستگاه‌های مختلف در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار داده شود و سامانه املاک و اسکان به آنها دسترسی داشته باشد، با استفاده از تقاطع اطلاعاتی دستگاه‌های اجرایی (اشتراک آب، برق، گاز و تلفن) و بهره‌گیری از یک الگوریتم هوشمند به راحتی می‌توان با خروجی اطلاعات خانه‌های خالی را شناسایی کرد. در این خصوص در طرح دوفوریتی مجلس نیز (قانون درحال تصویب اصلاح ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم) علاوه‌بر ملکف کردن وزارت راه و شهرسازی به اجرایی کردن ثبت دقیق کدپستی واحدهای مسکونی برای همه خانوارهای کشور، مشوق‌ها و مجازات‌های سنگینی را برای کسانی که اطلاعات املاک و مستغلات خود را به دولت ارائه نمی‌دهند، درنظر گرفته شده است.

همچنین براساس تبصره ۸ طرح جدید مجلس، دستگاه‌های خدمت‌رسان مکلفند ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، به‌منظور ارائه خدمات زیر به متقاضیان، محل سکونت ثبت‌شده آنها را صرفا از سامانه املاک و اسکان، استعلام کرده و آن را ملاک ارائه خدمات قرار دهند. جالب است بدانیم براساس این طرح، سیاست‌های حمایتی همچون اعطای یارانه‌ها، افتتاح حساب و صدور دسته چک توسط بانک‌ها، تعویض پلاک خودرو، صدور دفترچه بیمه و بیمه‌نامه توسط بیمه‌ها، تخصیص کد بورسی توسط بورس، ثبت‌نام مدارس توسط وزارت آموزش‌وپرورش و ده‌ها خدمات دیگر برای کسانی که اقدام به ثبت کدپستی واحد مسکونی خود نکنند، پس از ضرب‌الاجل تعیین شده ارائه نخواهد شد. براین اساس با مرور بخش‌هایی از طرح مجلس جدید، پرواضح است که این اقدام درصورتی که به نتیجه برسد، یکی از بی‌سابقه‌ترین اقدامات در کشور برای شناسایی املاک خواهد بود.

تعداد و ارزش خانه‌های خالی در استان‌های مختلف کشور تا پایان سال ۱۳۹۸

استان	ارزش کل (میلیارد تومان)	قیمت هر مترمربع زیربنای مسکونی (تومان)	مساحت خانه‌های خالی (مترمربع)	تعداد خانه‌های خالی
آذربایجان‌شرقی	۵۳,۰۹۳	۳,۶۲۴,۱۰۰	۱۴,۶۴۹,۹۵۴	۱۴۳,۶۲۷
آذربایجان‌غربی	۱۲,۹۳۵	۱,۸۸۴,۶۰۰	۶,۸۶۳,۶۸۲	۶۷,۲۹۱
اردبیل	۸,۶۰۶	۲,۰۱۷,۴۰۰	۴,۲۶۵,۸۴۴	۴۱,۸۲۲
اصفهان	۱۰۷,۰۲۰	۴,۳۳۴,۰۰۰	۲۴,۶۹۳,۱۸۰	۲۴۲,۰۹۰
البرز	۵۸,۸۱۳	۴,۳۵۴,۷۰۰	۱۳,۵۰۵,۷۱۸	۱۳۲,۴۰۹
ایلام	۱,۵۴۷	۱,۱۴۰,۴۰۰	۱,۳۵۶,۴۹۸	۱۳,۲۹۹
بوشهر	۴,۴۱۲	۱,۳۸۶,۲۰۰	۳,۱۸۲,۵۰۲	۳۱,۲۰۱
تهران	۵۹۶,۴۴۴	۱۱,۹۳۴,۰۰۰	۴۹,۹۷۸,۵۷۲	۴۸۹,۹۸۶
چهارمحال‌وبختیاری	۴,۰۹۶	۱,۳۶۱,۱۰۰	۳,۰۰۹,۵۱۰	۲۹,۵۰۵
خراسان‌جنوبی	۳,۱۶۳	۹۸۹,۳۰۰	۳,۱۹۷,۷۰۰	۳۱,۳۵۰
خراسان‌رضوی	۶۰,۸۰۴	۳,۰۶۵,۲۰۰	۱۹,۸۳۶,۹۶۰	۱۹۴,۴۸۰
خراسان‌شمالی	۳,۷۵۴	۱,۵۹۴,۶۰۰	۲,۳۵۳,۹۵۶	۲۳,۰۷۸
خوزستان	۲۹,۵۷۶	۲,۲۰۷,۲۰۰	۱۳,۳۹۹,۷۴۰	۱۳۱,۳۷۰
زنجان	۵,۶۳۷	۲,۳۳۸,۰۰۰	۲,۴۱۰,۹۷۴	۲۳,۶۳۷
سمنان	۵,۲۵۷	۱,۹۲۹,۳۰۰	۲,۷۲۴,۷۲۶	۲۶,۷۱۳
سیستان‌وبلوچستان	۶,۴۴۷	۱,۲۵۴,۵۰۰	۵,۱۳۹,۲۷۰	۵۰,۳۸۵
فارس	۵۰,۶۱۲	۳,۰۸۲,۸۰۰	۱۶,۴۱۷,۴۱۰	۱۶۰,۹۵۵
قزوین	۱۲,۰۲۷	۲,۷۰۳,۹۰۰	۴,۴۴۸,۱۱۸	۴۳,۶۰۹
قم	۱۸,۴۸۸	۳,۹۶۹,۳۰۰	۴,۶۵۷,۸۳۰	۴۵,۶۶۵
کردستان	۱۰,۲۹۵	۲,۰۰۴,۶۰۰	۵,۱۳۵,۸۰۲	۵۰,۳۵۱
کرمان	۷,۶۴۱	۹۸۹,۱۰۰	۷,۷۲۵,۱۷۴	۷۵,۷۳۷
کرمانشاه	۱۱,۸۴۰	۲,۴۰۶,۳۰۰	۴,۹۲۰,۳۷۸	۴۸,۲۳۹
کهگیلویه‌وبویراحمد	۵۶۵	۴۰۴,۳۰۰	۱,۳۹۶,۵۸۴	۱۳,۶۹۲
گلستان	۷,۸۲۲	۱,۹۵۳,۰۰۰	۴,۰۰۵,۲۳۴	۳۹,۲۶۷
گیلان	۲۶,۱۶۷	۲,۸۹۵,۱۰۰	۹,۰۳۸,۳۲۲	۸۸,۶۱۱
لرستان	۴,۱۸۹	۱,۱۴۶,۸۰۰	۳,۶۵۲,۶۲۰	۳۵,۸۱۰
مازندران	۲۵,۸۲۴	۲,۴۷۷,۹۰۰	۱۰,۴۲۱,۶۴۶	۱۰۲,۱۷۳
مرکزی	۱۶,۷۸۹	۳,۶۵۶,۷۰۰	۴,۵۹۱,۴۲۸	۴۵,۰۱۴
هرمزگان	۱۶,۹۴۳	۲,۳۶۱,۴۰۰	۷,۱۷۴,۸۸۴	۷۰,۳۴۲
همدان	۱۱,۹۰۶	۲,۵۲۰,۲۰۰	۴,۷۲۴,۲۳۲	۴۶,۳۱۶
یزد	۶,۲۱۳	۱,۲۳۵,۱۰۰	۵,۰۳۰,۲۳۲	۴۹,۳۱۶
کل	۱,۱۸۸,۹۲۶	-	۲۶۳,۱۷۰,۵۲۰	۲,۵۸۷,۶۰۷

منبع: مرکز آمار ایران و محاسبات گزارش